

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (E. Cojocari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

Î N C H E I E R E

27 noiembrie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursului declarat de Ion Tețcu și Doina Tețcu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Tețcu și Doina Tețcu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, Primăria municipiului Chișinău, executorul judecătoresc Doroftei Igor și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 09 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ă :

La 16 noiembrie 2017 Ion Tețcu și Doina Tețcu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, Primăria municipiului Chișinău, executorul judecătoresc Doroftei Igor și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii au invocat că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 3-3093/09 din 29 septembrie 2009 a fost admisă acțiunea înaintată de Ion Tețcu, fiind obligat Consiliul municipal Chișinău de a-i repartiza spațiu locativ conform art. 35 al Legii cu privire la poliție nr. 416 din 18.12.1990.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 februarie 2010, a fost menținută în vigoare hotărârea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2009, aceasta devenind irevocabilă din data pronunțării.

Hotărârea Curții de Apel Chișinău nu a fost executată și nici acțiuni ori măsuri concrete și efective din partea autorităților statului în vederea executării ei nu au fost întreprinse.

La nenumăratele cerințe adresate executorilor judecătorești Igor Doroftei, Ungureanu Oleg cât și Primăriei și Consiliului mun. Chișinău în vederea executării hotărârii sus-menționate, acestea s-au soldat cu eșec, de fiecare dată fiind invocate evidente temeiuri de opunere intenționată, fapt realizat prin sfidarea și neacționarea promptă în corespundere cu legislația în vigoare pentru a face posibilă oferirea spațiului locativ. Astfel, neexecutarea hotărârii s-a produs din cauze care nu pot fi imputate reclamantilor dar statului, care nu a admis acțiuni efective, autoritățile având un rol, problema pînă în prezent rămânând cu nerezolvată.

La 09 octombrie 2009 Curtea de Apel Chișinău a expediat Consiliului mun. Chișinău și Oficiului de executare Centru, spre executare copia hotărârii din 29 septembrie 2009. Totodată la 24 martie 2010 și Ion Tețcu a înaintat cerere în acest sens către Primăria mun. Chișinău, solicitând executarea imediată a hotărârii instanței, cerere care a rămas nesoluționată.

Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2009 a fost recepționată de către Oficiul de Executare Centru, fiind inițial repartizată executorului judecătoresc Oleg Ungureanu, care fără a întreprinde acțiuni și măsuri de executare a ținut procedura pînă la intrarea în vigoare a noii Legi privind executorii judecătorești nr.113 din 17 iunie 2010, și în temeiul art. 53 din legea dată, hotărârea a fost preluată de executorul judecătoresc Igor Doroftei. A achitat 520 de lei pentru ca executorul judecătoresc Igor Doroftei să întreprindă măsuri de executare, însă făcând cunoștință cu procedura de executare de mai multe ori, au stabilit că executorul nu a întreprins nici o acțiune în vederea executării hotărârii, din care motiv a preluat titlul executoriu, iar la 17 iunie 2011 printr-o cerere l-a depus pentru executare executorului judecătoresc Oleg Ungureanu, fiind asigurat că hotărârea va fi executată rapid.

Deoarece și executorul judecătoresc Oleg Ungureanu nu întreprindea nici o măsură concretă în vederea executării hotărârii, la 21 iulie 2011 au adresat o cerere de aplicare a sechestrului pe ap. 59 din blocul locativ din str. Liviu Deleanu, 9/2, mun. Chișinău, care prin încheierea executorului Oleg Ungureanu a fost admisă.

La 11 noiembrie 2015 a înregistrat la Biroul executorului Oleg Ungureanu cerere, care însă a rămas nesoluționată de către acesta. Din acest considerent și a atitudinii pasive a executorului, în luna iulie 2016 s-au adresat cu altă cerere de acces la informație, obținând răspunsul nr.026-225/11 din 28 iulie 2016 precum că primarul general a fost recunoscut vinovat de comiterea art. 318 din Codul contravențional, informația fiind eronată, deoarece pe procedura sa nu a fost sancționat primarul general.

La cererea din 30 ianuarie 2017 adresată executorului judecătoresc Oleg Ungureanu, răspuns nu au primit, iar ca răspuns la cererea din 11 septembrie 2017 a primit încheierea executorului judecătoresc cu nr.026-225/11 din 30 ianuarie 2015 privind anularea sechestrului aplicat prin încheierea executorului judecătoresc nr.026-225/11 din 22 iulie 2011. Nu au cunoscut despre anularea sechestrului, deoarece nu au fost citați sau antrenați în careva procese, respectiv au fost lezați în drepturile sale de parte a procedurii de executare.

La 07 februarie 2013 s-au adresat Primăriei mun. Chișinău cu o cerere, solicitând să fie informați privind executarea hotărârii judecătorești, despre măsurile întreprinse și cele preconizate, însă au primit o înștiințare ilegală prin care s-a refuzat în satisfacerea cererii, fapt constatat prin hotărârea Judecătoriei Centru,

mun.Chișinău din 03 decembrie 2013 și încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 martie 2014.

Prin răspunsul nr.T-2418/13 din 14 ianuarie 2014 a Primăriei mun.Chișinău au constatat că Primarul General în pofida existenței sechestrului pe ap. XXXXX din blocul locativ de pe str. XXXXX aplicat prin încheierile executorului judecătoresc Oleg Ungureanu nr.026-225/2011 din 22 iulie 2011 și nr.026-12-1023/10 din 03 noiembrie 2010 precum și încheierea executorului George Boțan cu nr.065-334/2011 din 13 iunie 2012, prin dispoziția nr.799-D din 08 august 2012, în mod arbitrar a desemnat în calitate de beneficiar familia Prunici.

Au verificat la OCT informația referitor la apartamentul sus-menționat și au constatat că pe ap. XXXXX din blocul locativ de pe str. XXXXX a fost aplicat sechestrul doar pe marginea procedurii lor de executare, ca mai apoi în anul 2015 în condiții dubioase și netransparente să fie ridicat sechestrul și repartizat apartamentul altui creditor următor. La 26 mai 2015 au depus la Primăria mun.Chișinău cerere prin care au solicitat repartizarea acestui apartament, însă au primit răspuns la 08 iulie 2015 că familia Prunici a fost atestată printre persoanele care beneficiază de dreptul la îmbunătățirea condițiilor de trai, pe când Autoritățile Publice Locale să poată opta în mod transparent și corect pe o soluție echitabilă în procesul de repartizare a imobilelor, inclusiv în privința ap. XXXXX din blocul locativ de pe str. XXXXX.

Având în vedere că autoritățile publice locale refuză în acordarea spațiului locativ pe motiv că apartamentul care urma să fie repartizat a fost dat altor persoane, iar în mun.Chișinău nu este spațiu locativ disponibil, la 30 iulie 2015 au adresat cerere prin care au solicitat schimbarea modului de executare prin alocarea contravalorii unui apartament, însă prin scrisoarea nr.T-1566/15 din 04 septembrie 2015 a fost refuzat în satisfacerea cerințelor.

La 30 ianuarie 2017 prin scrisori recomandate au expediat Primăriei și Consiliului mun.Chișinău două cereri prin care au solicitat executarea imediată a hotărârii și informarea despre măsurile întreprinse, însă fără rezultat, prin scrisoarea Direcției locative nr.T-214/17 din 20 februarie 2017 fiind informați că autoritatea publică locală nu are spațiu disponibil.

Deși executorii judecătorești împreună cu Primăria și Consiliul mun.Chișinău invocă că impedimentul în executarea hotărârii judecătorești este lipsa spațiului disponibil, totodată aceștia execută hotărâri selectiv și contrar legii, or primarul general pe parcursul anilor 2007–2016 a încheiat părtinitor, nejustificat și netransparent tranzacții de împăcare cu unii creditori urmăritori.

Consideră că neexecutarea hotărârii a avut loc din cauze care nu pot fi imputate lor dar statului.

Referitor la justificarea prejudiciului material au indicat că, din anul 2008 au locuit într-o odaie închiriată situată la mansarda casei de locuit din str.Drumul Crucii 123A, mun.Chișinău cu plata lunară de 150 dolari SUA. Odată cu obținerea hotărârii judecătorești și punerii în executare la 09 octombrie 2009, pentru perioada de chirie care a durat până la 06 iulie 2010, timp de 9 luni a achitat real proprietarului 1350 dolari SUA.

La 07 iulie 2010 au încheiat un contract de arendă a ap. XXXXX, str. XXXXX cu plata lunară de 150 euro. Au închiriat apartamentul dat timp de 2 ani

10 luni și 8 zile, în perioada 07 iulie 2010 pînă la 08 iunie 2013, achitând total suma de 5250 euro.

În baza contractului de locațiune din 09 iunie 2013 a închiriat căminul familiar nr. XXXXX, str. XXXXX, în care au locuit în perioada 09 iunie 2013 pînă la 16 august 2013, achitând lunar 180 euro, iar total au achitat pentru locațiunea imobilului 400 euro.

La 17 august 2013 au închiriat ap. XXXXX, șos. XXXXX, în care au locuit în perioada 17 august 2013 pînă la 21 august 2015, achitând lunar 200 euro, iar total au achitat pentru locațiunea apartamentului 2425 euro. La 21 august 2014 au încheiat contract de locațiune a aceluiași apartament pe durata 21 august 2014 pînă la 21 august 2015, achitând lunar 200 euro, iar total au achitat pentru locațiunea apartamentului în această perioadă 2400 euro. La 22 august 2015 au încheiat contract de locațiune a aceluiași apartament pe durata 22 august 2015 pînă la 15 iunie 2016, achitând lunar 200 euro, iar total au achitat pentru locațiunea apartamentului în această perioadă 1955 euro.

La 16 iunie 2016 au încheiat contract de locațiune a ap. XXXXX, str. XXXXX începînd cu 16 iunie 2016, care îl închiriază pînă în prezent. Plata lunară a locațiunii apartamentului este de 180 euro, pînă în prezent achitând suma totală de 3060 euro.

Astfel în perioada 09 octombrie 2009 și pînă în prezent, ca urmare a neacordării spațiului locativ de către Consiliul mun. Chișinău, au suportat un prejudiciu material în sumă de 15 490 euro și 1350 dolari SUA pentru închirierea spațiilor locative, 520 de lei – plată achitată în zadar executorului judecătoresc Igor Dorofei pentru executarea titlului executoriu, 800 de lei, taxe achitate pentru serviciile de taxi/microbuz prestate de 4 ori în procesul transportării bunurilor și lucrurilor personale de la o gazdă la alta.

Mai susțin că, în această perioadă, urmare a neacordării spațiului locativ de către Consiliul mun. Chișinău, familia lor a suportat un prejudiciu moral în sumă totală de 7100 euro pe care l-au estimat drept urmare a sentimentelor de frustrare cauzate de caracterul ilegal și sfidător al comportamentului funcționarilor Primăriei și Consiliului mun. Chișinău precum și al executorilor judecătorești, care contravin legii, suferințelor continue din cauza neexaminării cererilor și a refuzurilor examinării adresărilor lor de către executorii judecătorești și funcționarilor Administrației Publice Locale de a le furniza și prezenta informațiile solicitate, a stărilor de anxietate, suferințelor psihice, stresuri, nervi, afectare sufletească și spirituală suportate, urmare a neajunsurilor la care au fost supuși toți membrii familiei timp de opt ani de zile, o parte din acestea fiind urmare a investițiilor financiare și eforturilor pe care le-au făcut, prin crearea condițiilor în toate spațiile locative în care au locuit.

La fel invocă și starea de oboseală, dificultăți și descurajări manifestate prin lipsa de mijloace financiare: contractarea de credite de la bănci și împrumuturi frecvente de la rudele de peste hotare și case de amanet pentru achitarea chiriei, toate acestea limitându-i atât pe ei cît și pe cei doi copii, inclusiv și de a investi la nivelul corespunzător în educarea și creșterea acestora.

Reclamanții Ion Tețcu și Doina Tețcu, au solicitat constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 6 CEDO și art. 1 Protocol adițional al CEDO de către statul Republica Moldova, prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii

judecătorești, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a sumei de 7 100 euro cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 15 490 euro și 1 350 dolari SUA cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr.3-3093/09 din 29 septembrie 2009, în perioada 09 octombrie 2009 până în prezent și suma de 6970 de lei cu titlu de costuri și cheltuieli de judecată suportate.

La data de 21 aprilie 2018 reclamanții Ion Tețcu și Doina Tețcu au depus cerere privind mărirea cuantumului pretențiilor din acțiune, invocând drept motiv că, pârâtul în comun cu intervenienții accesorii sub diferite pretexte refuză să execute hotărârea Curții de Apel Chișinău nr.3-3093/09 din 29.09.2009, iar examinarea cererii de chemare în judecată are loc cu depășirea termenului legal permis prin lege, împrejurări, care în consecință au condus în comun la majorarea cuantumului prejudiciului material invocat inițial în cererea de chemare în judecată prin adăugirea plății chiriei pentru lunile decembrie 2017, ianuarie–aprilie 2018 (1350 dolari și 15 490 euro + 360 euro + 180 euro + 360 euro = 16 390 euro și 1350 dolari SUA); majorarea cuantumului prejudiciului moral prin adăugirea sumei de 75 euro lunar drept prejudiciu moral suportat timp de 4 luni de întârziere în anul 2018 la suma inițial invocată (7100 euro + 300 euro = 7400 euro); majorarea cuantumului costurilor și cheltuielilor prin adăugirea sumei de 41 lei care constituie costul filelor xerox (costul unei file xerox față spate alb-negru format A4 1 leu) și 55 de lei care constituie costul a două scrisori recomandate expediate și a deplasărilor către executorul judecătoresc și Judecătoria Chișinău sect.Centru în total 4 la număr (6970 de lei + 41 de lei + 55 de lei = 7066 de lei).

Totodată menționează că, nivelul de suferințe invocate în cererea de chemare în judecată este în creștere, deoarece continuă să locuiască cu chirie, iar din venitul lunar nu au capacitatea financiară de a se implica în careva credite imobiliare, cum ar fi „prima casă”, deoarece și acest unic proiect aparent cel mai atractiv impune obligator achitarea unei rate inițiale de cel puțin 10% din valoarea imobilului, mijloace financiare de care nu dispun.

Prin cererea de majorare a pretențiilor reclamanții solicită a încasa de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul său suma de 7400 euro cu titlul de prejudiciu moral, suma de 16 390 euro și 1350 dolari cu titlul de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr.3-3093/09 din 29 septembrie 2009, în perioada din 09 octombrie 2009 până în prezent, precum și suma de 7 066 de lei cu titlul de costuri și cheltuieli de judecată suportate (f.d.177-178, vol.II).

La 20 iunie 2018 reclamanții au înaintat o altă cerere privind mărirea cuantumului pretențiilor din acțiune, într-un final solicitând a încasa de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul său suma de 7550 euro cu titlu de prejudiciu moral, suma de 16750 euro și 1350 dolari cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-3093/09 din 29 septembrie 2009, în perioada din 09 octombrie 2009 până la moment, precum și suma de 7066 de lei cu titlu de costuri și cheltuieli de judecată suportate (f.d.227-228, vol.II).

Prin hotărârea din 02 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea înaintată de Doina Tețcu și s-a admis parțial acțiunea înaintată de Ion Tețcu.

S-a constatat faptul încălcării dreptului lui Ion Tețcu la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 29 septembrie 2009 emisă de Curtea de Apel Chișinău, pentru perioada 09 octombrie 2009 – 02 iulie 2018.

S-a dispus încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Ion Tețcu echivalentul bănesc pentru compensarea prejudiciului moral pentru neexecutarea hotărârii judecătorești din 29 septembrie 2009 emisă de Curtea de Apel Chișinău, pentru perioada 09 octombrie 2009 – 02 iulie 2018 în mărime de 50 000 de lei.

În rest pretențiile înaintate de Ion Tețcu s-au respins ca neîntemeiate (f.d.5-9, vol.III).

Prin decizia din 09 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova precum și apelul declarat de Ion Tețcu și Doina Tețcu s-au respins, cu menținere hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 02 iulie 2018.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, a concluzionat că în litigiul în care hotărârea judecătorească care se pretinde a fi neexecutată, Doina Tețcu nu avea nici o calitate procesuală, prin urmare nu poate înainta careva pretenții cu privire la neexecutare. Prin urmare cerințele acesteia au fost respinse ca neîntemeiate.

Referitor la pretențiile de ordin material instanța a constatat că deși Ion Tețcu a anexat înscrisuri privind închirierea spațiilor locative cât și recipise de transmitere a banilor în baza contractelor, acestea nu pot fi reținute ca pertinente și concludente, odată ce nu au fost înregistrate în ordinea stabilită la Inspectoratul Fiscal de Stat. Totodată cheltuielile de judecată nu au fost confirmate prin careva probe, astfel că aceste cerințe au fost respinse ca neîntemeiate.

Instanța a reținut că Ion Tețcu a suferit un anumit grad de stres și frustrare în rezultatul încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu, și ținându-se cont de practica Curții Europene instanța i-a acordat cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat suma de 50 000 de lei, considerând că această compensare va aduce reclamantului o satisfacție echitabilă. A specificat că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție, iar suma solicitată fiind exagerată în coraport cu perioada de neexecutare a hotărârii 09 octombrie 2009 – 02 iulie 2018.

La 10 iulie 2019, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 09 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 02 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În susținerea recursului recurentul a indicat dezacordul său cu hotărârile adoptate de instanțele ierarhic inferioare, invocând drept temei de declarare a recursului prevederile art. 432 alin. (2) lit. c) și alin. (4) Cod de procedură civilă.

A indicat că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe eronat a interpretat dreptul material prevăzut de Legea nr.87 din 21 aprilie 2011, astfel că nu putem cataloga drept neexecutare o simplă amânare sau întârziere în executare.

A menționat că nu este clar dacă intimatul Ion Tețcu sau membrii familiei

acestuia dispun sau nu de spațiu locativ, or la materialele cauzei lipsește dovada că intimatul nu dispune de spațiu locativ.

La examinarea cauzei reclamantul nu a dat o explicație referitor la faptul că spațiul locativ urma să-i fie atribuit pentru îmbunătățirea condițiilor de lucru, pentru perioada în care activa în instituția publică, or potrivit jurisprudenței CEDO, prejudiciul material pretins nu poate fi compensat în circumstanțele în care hotărârea judecătorească neexecutată nu stipulează titlul de proprietate, ci doar chirie. Mai mult, Legea nr.87 nici nu prevede încasarea unor astfel de cheltuieli cu titlu de prejudiciu material, cheltuieli pentru întreținerea spațiului locativ, o asemenea cerere urmând a fi înaintată într-o procedură separată și anume împotriva autorității publice locale or, Ministerul Justiției nu poate fi obligat să execute din contul statului o obligație care îi revine nemijlocit Consiliului și Primăriei mun.Chișinău.

Au reținut că hotărârea a cărei neexecutare se invocă obligă administrația publică locală să acorde spațiu locativ în posesie și folosință și nicidecum în proprietate privată. Astfel la materialele dosarului lipsește informația precum că Ion Tețcu activează în continuare în organele MAI așa cum reiese din hotărârea din 29 septembrie 2009, or reieșind din Legea cu privire la poliție, colaboratorilor structurilor de poliție li se acordă spațiu locativ cu titlu de posesie și folosință, dar nicidecum de dispoziție, iar intervalul de acțiune a acestui drept este proporțional cu durata de activitate în cadrul MAI sau a subdiviziunilor acestuia.

Cu referire la prejudiciul moral încasat, recurentul a specificat că suma acordată nu poate fi considerată o reparație echitabilă. Ion Tețcu nu a probat importanța executării prin prisma art. 118 Cod de procedură civilă, or acesta nu a invocat lipsa spațiului locativ.

La 24 iulie 2019, Ion Tețcu și Doina Tețcu au declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 09 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, încheierilor din 08 noiembrie 2018 și 10 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, casarea parțială a hotărârii din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în partea respingerii pretențiilor privind încasarea prejudiciului material, a costurilor și cheltuielilor de judecată, cu modificarea hotărârii în privința capătului acțiunii admise prin majorarea cuantumului prejudiciului moral cauzat, cu emiterea unei hotărâri de admitere integrală a acțiunii, inclusiv cerințele de majorare a pretențiilor formulate în apelurile declarate suplimentar.

În susținerea recursului recurentul a indicat dezacordul său cu hotărârile adoptate de instanțele ierarhic inferioare, invocând drept temei de declarare a recursului prevederile art. 432 alin. (2) lit. b), c), alin. (3), (4) Cod de procedură civilă, or instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea; cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; aprecierea probelor de către instanța de fond și cea de apel a fost vădit arbitrară.

Au indicat că instanța de apel a întemeiat și motivat decizia contestată făcând referire în mod eronat la Codul administrativ, în condițiile în care acțiunea în cauză a fost înaintată și examinată de instanța de fond în temeiul Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii

judecătorești nr.87 din 21 aprilie 2011 și a Codului de procedură civilă.

La fel cauza urmează a fi depusă conform regulilor de competență jurisdicțională stabilite la capitolul IV din Codul de procedură civilă și se examinează de un alt complet de judecată decât cel care a examinat (examinează) cauza în care se pretinde încălcarea.

Au susținut că atât instanța de fond, cât și instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impuse prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, nu a aplicat legea materială care trebuia să fie aplicată și hotărârile relevante CEDO în cauze similare, a interpretat eronat normele de drept material ce reglementează raportul juridic litigios și prin examinarea neobiectivă și superficială a circumstanțelor și probele existente ale cauzei a pronunțat hotărâri neîntemeiate și ilegale de respingere a acțiunii înaintate de Doina Tețcu și de admitere parțială a acțiunii formulate de Ion Tețcu, fapt care în consecință a încălcat dreptul la proces echitabil. Actele judecătorești contestate nu cuprind nici o motivare în careva mod din care ar rezulta legal și întemeiat soluțiile adoptate. Instanțele nu au indicat din care considerente au ajuns la concluzia de a oferi reclamantului Ion Tețcu prejudiciul moral în sumă de doar 50 000 de lei, în condițiile în care familia acestuia în toată perioada de neexecutare a locuit cu chirie în sărăcie și nu a beneficiat de o careva îmbunătățire a condițiilor de trai.

Au specificat că nu sunt clare raționamentele din care ambele instanțe au conchis de a nu admite spre încasare prejudiciul material real suportat probat prin contracte, recipise etc. și pe cât motivele de refuz în satisfacerea acestora este opozabil subsemnaților, în condițiile în care respectivele acte nu au fost contestate de părți.

Consideră că judecătorul A. Pahopol nu putea să participe la examinarea cauzei în ordine de apel, or dânsii pretind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii, iar una din cauzele neexecutării reieșind din pretențiile formulate a fost și rămîne ridicarea ilegală a sechestrului, acțiuni la care a participat și magistratul recuzat A. Pahopol, cererea de recuzare în privința acestuia fiind respinsă neîntemeiat.

Au invocat că prin examinarea cauzei în ședința din 09 aprilie 2019 fără avocatul reclamantilor, s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, fapt care nu a permis participarea la examinarea ultimei cereri de accelerare a examinării pricinii în apel, inclusiv în susțineri verbale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2019 a fost recepționată de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 02 iulie 2019 (f.d. 181, vol.III), iar de către Ion Tețcu la 21 iunie 2019 (f.d.184, vol.III).

Prin urmare recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 10 iulie 2019 (f.d.214-219, vol.III) și recursul declarat de Ion Tețcu și Doina Tețcu la 24 iulie 2019 (f.d. 197-201a, vol.III) au fost depuse în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art.439 alin.(2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre

necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art.439 alin.(3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul declarat de Ion Tețcu și Doina Tețcu sunt inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul declarat de Ion Tețcu și Doina Tețcu, nu se

încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recursuri se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, la caz încălcările invocate de către recurent, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu conțin exclusiv chestiuni de drept și nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă. Deci în mod evident lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept puse în discuție pentru a identifica esența cererii de recurs și ilegalitatea deciziei contestate, impuse de art.437 alin.1, lit.f) Cod de procedură civilă (a se vedea, *Petrovic v.Luxembrug*, 17 februarie 2011, parag.31 – 33, *Sturm v.Luxemburg*, ibidem, parag.32).

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficientă probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle v.Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Latourniere v.Franța*, 10 decembrie 2002, parag.2; *Hansen v.Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul declarat de Ion Tețcu și Doina Tețcu.

În conformitate cu art. 270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul declarat de Ion Tețcu și Doina Tețcu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh